

EVROPSKI DNEVI JUDOVSKÉ KULTURE 2023

Spomin

Nedelja, 3. september 2023

MARIBOR

Torek, 29. 8. 2023	Mariborska knjižnica, predverje Osrednje knjižnice, Ulica Vita Kraigherja 5 (TC City, 1. nadstropje)	18.00	Knjižna dediščina predvojnne prekmurske neološke judovske skupnosti: molitveniki in obredne knjige ter njihovi lastniki, vodstvo po razstavi z avtorjema Majo Kutin in Borisom Hajdinjakom Na plakatni razstavi je predstavljena dragocena zapuščina prekmurske judovske skupnosti pred drugo svetovno vojno. Knjige, ki so izšle v obdobju od leta 1779 do leta 1942, med njimi je tudi nekaj še posebej dragocenih antikvarnih knjig, so zdaj del nove Judovske zbirke Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota. Po razstavi bosta vodila avtorja razstave Maja Kutin, poznavalka hebrejščine in judovstva, in Boris Hajdinjak, direktor Centra judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor.	<u>Organizatorja:</u> Mariborska knjižnica Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor <u>Program je podprla:</u> Mestna občina Maribor
Do četrтка, 31. 8. 2023	Mariborska knjižnica, predverje Osrednje knjižnice, Ulica Vita Kraigherja 5 (TC City, 1. nadstropje)	V času odprtosti TC City	Knjižna dediščina predvojnne prekmurske neološke judovske skupnosti: molitveniki in obredne knjige ter njihovi lastniki, gostovanje dokumentarne potujoče razstave Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota V Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota je bil leta 2021 realiziran projekt katalogizacije 99 enot judovskih molitvenikov in obrednih knjig, ki so bile v lasti judovskih družin, živečih na območju Prekmurja do začetka druge svetovne vojne oziroma do deportacije v koncentracijska taborišča. Končni rezultat katalogizacije je bila vzpostavitev Judovske zbirke. Na razstavi je predstavljen izbor molitvenikov in obrednih knjig po različnih vsebinskih sklopih. Preko knjig, ki so neme pričevalke dediščine judovskega življenja v pomurski pokrajini, sta predstavljena tudi delovanje ter usoda njenih lastnikov in lokalne judovske skupnosti. Avtorja potujoče razstave sta Maja Kutin, sodelavka pri projektu, poznavalka hebrejščine in judovstva, in Boris Hajdinjak, direktor Centra judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor.	<u>Organizatorja:</u> Mariborska knjižnica Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota <u>Partner:</u> Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor

	<p>Sinagoga Maribor, Židovska ulica 4</p>	<p>8.00–16.00</p>	<p>Zgodba o dveh transportih. Medžimurski in prekmurski Judje med holokavstom, dokumentarna razstava</p> <p>Na razstavi so predstavljeni dolga zgodovina Judov na območju Prekmurja in Medžimurja, vzpon in razcvet judovskih skupnosti na tem območju, njihov prispevek k razvoju mest in krajev v obeh pokrajinah ter žalostna usoda, ki jih je doletela med holokavstom. Razstava, katere avtor je Boris Hajdinjak, je dopolnjena z bogatim slikovnim gradivom, pripravljena pa je bila v okviru mednarodnega projekta <i>Never Forget – Remembering the Holocaust and Building Tolerance and Solidarity in the EU (Nikoli ne pozabimo – v spomin na holokávst ter za spodbujanje strpnosti in solidarnosti v EU)</i>. Partnerici projekta <i>Never Forget</i>, ki ga je financirala EU, sta bili Židovska općina Čakovec in Obćina Lendava.</p>	<p><u>Organizator:</u> Center judovske kulturne dedišćine Sinagoga Maribor</p> <p><u>Program je podprla:</u> Mestna obćina Maribor</p>
--	--	--------------------------	--	--

<p>Nedelja, 3. 9. 2023</p>	<p>Kulturna četrt Židovska, Židovska ulica</p>	<p>10.00–14.00</p>	<p>Poletni utrip na »najlepšem balkonu« Maribora, različne prireditve:</p> <p>10.00–14.00, Galerija Media Nox (Židovska ulica 12): Intus, konceptualna video razstava Zale Klančnik</p> <p>11.30–13.30, Židovski trg (prostor pred Galerijo Media Nox): Moj pogled na Židovski trg, likovna delavnica risanja s svinčnikom in ogljem za otroke in mladino</p> <p>10.00–14.00, Galerija DLUM (Židovska ulica 10): Most skozi znano, konceptualna slikarsko-kiparska razstava Matica Kosa. Obiskovalci bodo ob tem lahko spremljali tudi ustvarjanje Slađane Matić Trstenjak v živo v sklopu Start Art ustvarjalne delavnice SA:UD.</p> <p>11.00–14.00, Fotogalerija Stolp (Židovska ulica 6): Odnosi 4, skupinska fotografska razstava več avtorjev</p> <p>Ves čas, Židovski trg (prostor pred Fotogalerijo Stolp): Divjina v črno beli, fotografska razstava Gorazda Goloba</p> <p>12.00–14.00, GT22, Hodnik/Toaleta (vhod z Židovske ulice): dan odprtih vrat in dokumentarna fotografska razstava Made in GT22</p> <p>12.00–14.00, GT22, BlackBoxGT22 (vhod z Židovske ulice): Jaz labod – 4. del, skupinska video razstava več avtorjev</p> <p>Ves čas, UG MB, Ulična galerija Židovska (Židovska ulica): Samoukvirjanje, Neznano 1–2, samostojna razstava Barnabása Neogrády-Kissa</p> <p>Židovska ulica s pripadajočim trgom zaznamuje kulturnozgodovinsko pomemben del Maribora, ki se v današnji mestni zasnovi hkrati razkriva kot izjemno atraktiven urbanistično zaključen kotiček mesta. Galerijske in druge kulturne ustanove, delujoče na tej ulici, so se v želji, da bi na eni strani spodbudile prepoznavnost svoje kulturno-umetniške produkcije, na drugi pa prepoznavnost Židovske ulice oziroma Židovskega trga kot »najlepšega balkona mesta« in obenem enega najpomembnejših historičnih prostorov judovske dediščine v Sloveniji, povezale v Kulturno četrt Židovska. Pet partnerskih organizacij – Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor, Mladinski kulturni center Maribor z Galerijo Media Nox, Fotoklub Maribor s Fotogalerijo Stolp, Društvo likovnih umetnikov Maribor z Galerijo DLUM in GT22 & Ustanova Fundacija Sonda</p>	<p><u>Organizatorji:</u> Mladinski kulturni center Maribor, Galerija Media Nox Fotoklub Maribor, Fotogalerija Stolp Društvo likovnih umetnikov Maribor, Galerija DLUM Ustanova Fundacija Sonda, GT 22</p> <p><u>Posamezne programe so podprli:</u> Mestna občina Maribor TAM-TAM Inštitut donatorji, družine in prijatelji</p>
-----------------------------------	---	---------------------------	---	--

			– si v okviru omenjene iniciative prizadevajo obuditi utrip nekdanje judovske četrti ter tako neposredno ali posredno obujati spomin na njene nekdanje prebivalce, hkrati pa z raznovrstnostjo, tudi nejudovskih vsebin, med svojimi obiskovalci spodbuditi zavedanje, da lahko prav vsak obiskovalec Kulturne četrti Židovska – ne glede na starost ter svoja pričakovanja in okus – tod najde program, ki ga bo pritegnil in mu omogočil kakovostno kulturno-umetniško izkušnjo.	
	Sinagoga Maribor, Židovska ulica 4	10.00–14.00	Mariborska sinagoga – spomenik državnega pomena, dan odprtih vrat Sinagoga v Mariboru je edina ohranjena srednjeveška sinagoga v Sloveniji. Danes v njej domuje Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor, stavba nekdanje sinagoge pa je zaščitena kot kulturnozgodovinski spomenik državnega pomena. Obiskovalci si bodo lahko v sklopu dneva odprtih vrat ogledali nekdanjo sinagogo in aktualno razstavo v njej <i>Podobe Židovske. Likovna dela iz zbirke Umetnostne galerije Maribor.</i>	<u>Organizatorja:</u> Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor Umetnostna galerija Maribor <u>Program je podprla:</u> Mestna občina Maribor
	Sinagoga Maribor, Židovska ulica 4	11.00	Podobe Židovske. Likovna dela iz zbirke Umetnostne galerije Maribor, odprtje razstave v okviru uradnega začetka Evropskih dnevoev judovske kulture 2023 v Sloveniji Slikoviti pogledi na ulice in trge srednjeveškega Maribora so bili priljubljeni motivi mariborskih umetnikov v prvi polovici 20. stoletja. Med umetniškimi vedutami starega Maribora pa se zdijo še posebej dramatični zlasti pogledi na ohranjeni del mogočnega jugovzhodnega mestnega obzidja z nekdanjo judovsko četrtjo, sinagogo in obrambnim stolpom. V izboru desetih likovnih del iz zbirke Umetnostne galerije Maribor sledimo času od leta 1919 do leta 1959, kar zgodovinsko predstavlja burno obdobje raznolikih političnih ureditev in državne pripadnosti, podoba Židovske pa je kljub temu ostajala nespremenjena in je še danes eden najprijetnejših predelov starega mesta. Kustosinja razstave, ki bo v Sinagogi Maribor na ogled do 19. januarja 2024, je Simona Vidmar Čelik.	<u>Organizatorja:</u> Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor Umetnostna galerija Maribor <u>Program je podprla:</u> Mestna občina Maribor

<p>Torek, 12. 9. 2023</p>	<p>Sinagoga Maribor, Židovska ulica 4</p>	<p>18.00</p>	<p>Luč, upanje, ljubezen, koncert judovske glasbe z Ingo in Olgo Ulokino ter Marino Igritsko</p> <p><i>Luč, upanje, ljubezen</i> je svojstven intimen poklon žrtvam holokavsta in nacističnega preganjanja, ki je nastal kot glasbeni projekt treh mednarodno uveljavljenih glasbenih ustvarjalk – akademske violinistke in profesorice glasbe Inge Ulokine, priznane muzikologinje, skladateljice in pianistke Olge Ulokine ter sopranistke Marine Igritske. Glasbeni program, ki mu obiskovalci lahko prisluhnejo na koncertu, obsega nabor del velikih mojstrov klasične glasbe, večinoma judovskih korenin, kot so Felix Mendelssohn Bartholdy, Jacques Offenbach, Ernest Bloch in Joseph Achron – skladatelj, ki so v svojih delih izražali motiv upanja, ljubezni in luči.</p>	<p><u>Organizator:</u> Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor</p> <p><u>Program je podprla:</u> Mestna občina Maribor</p>
<p>Sobota, 16. 9. 2023</p>	<p>Sinagoga Maribor, Židovska ulica 4</p>	<p>18.30–21.00</p>	<p>Odtujena domačnost, fotografska razstava Lane Soklič in dan odprtih vrat Sinagoge Maribor ob odprtju Festivala fotografije Maribor 2023</p> <p>Lana Soklič je mlada umetnica, ki se na letošnjem Festivalu fotografije Maribor predstavlja s serijo <i>Odtujena domačnost</i>, v kateri se posveča raziskovanju koncepta »crop«. V okviru svojega raziskovanja je obiskala hotel Bellevue. Njegov prostor je s pomočjo dvojne ekspozicije spremenila, da se je njegova atmosfera prelevila iz poznane v odtujeno, srhljivo in temačno. V ospredju je razmerje med svetlobo in senco, kjer sta predstavljeni nasprotujoči si osi, odtujenost in domačnost, združeni v koherentno celoto. Razstava Lane Soklič bo v Sinagogi Maribor na ogled do 30. septembra 2023.</p>	<p><u>Organizatorji:</u> Fotoklub Maribor Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor</p> <p><u>Partner:</u> Kulturna četrt Židovska</p>

<p>Petek, 22. 9. 2023</p>	<p>Spletna stran Sinagoge Maribor, www.sinagogamaribor.si</p>	<p>10.00</p>	<p>Spomin, spletna predstavitev dokumentarne razstave Narodne knjižnice Izraela</p> <p>Spomin ima več razsežnosti ter zajema tako notranje, osebne spomine na to, kar smo sami doživeli in izkusili, kot tudi zunanje, kolektivno spominjanje na to, česar ni več. Spomin je do neke mere brezčasen, saj se prenaša iz generacije v generacijo in je v pisni obliki ohranjen še dolgo po življenju tistih, v mislih katerih se je izoblikoval. Obenem je tudi trdno zasidran v času, opisan in določen s trenutkom, v katerem je nastal. Knjižnice so shrambe spomina, ki je prisoten v spominskem in arhivskem gradivu, knjigah in zapisih nešteti življenj, znanj in misli. Narodna knjižnica Izraela je s svojo arhivsko zbirko in več kot petimi milijoni knjig osrednja ustanova nacionalnega spomina. Ob letošnjih Evropskih dnevih judovske kulture, ki so posvečeni prav temi spomina, so v omenjeni knjižnici pripravili razstavo, zasnovano na arhivskem gradivu, spominih, odlomkih iz tiska, zgodovinskih fotografijah, knjigah judovskih skupnosti, razglednicah in drugih spominih evropskih judovskih skupnosti.</p>	<p><u>Organizator:</u> Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor</p> <p><u>Partnerja:</u> National Library of Israel (NLI) European Association for the Preservation and Promotion of Jewish Culture and Heritage (AEPJ)</p> <p><u>Program je podprla:</u> Mestna občina Maribor</p>
<p>Sobota, 23. in 30. 9. ter 7. 10. 2023</p>	<p>Sinagoga Maribor, Židovska ulica 4</p>	<p>10.00–14.00</p>	<p>Mariborska sinagoga in razstava Podobe Židovske. Likovna dela iz zbirke Umetnostne galerije Maribor, dan odprtih vrat (tudi del projekta DEKD/TKD 2023: Redka in dragocena znanja, spretnosti in poklici)</p> <p>Nekdanja judovska sinagoga v Mariboru je edina ohranjena srednjeveška sinagoga v Sloveniji. Danes ne služi več svojem prvotnemu namenu, pač pa v njej deluje javni zavod Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor. Osnovni nalogi zavoda sta raziskovanje in predstavljanje judovske dediščine, kulture in umetnosti, ki jih naši obiskovalci lahko spoznavajo na najrazličnejših kulturnih dogodkih in občasnih razstavah. Vabimo vas k ogledu sinagoge in aktualne razstave <i>Podobe Židovske. Likovna dela iz zbirke Umetnostne galerije Maribor</i>.</p>	<p><u>Organizator:</u> Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor</p> <p><u>Partner:</u> Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije</p> <p><u>Program je podprla:</u> Mestna občina Maribor</p>

<p>Torek, 10. 10. 2023</p>	<p>Sodni stolp, Pristan 8</p>	<p>18.00</p>	<p>Izrael: Med, mleko in nemir, projekcija dokumentarnega filma in pogovor z avtorjem Nejcem Krevsom. Pogovor bo vodila Valentina Plaskan.</p> <p>Judovska država, razpeta med Sredozemskim, Mrtvim in Rdečim morjem, se je v 75 letih razvila v tehnološko, gospodarsko in vojaško silo. Kako je ta bližnjevzhodna demokracija sploh preživela v najzahtevnejši geopolitični soseski na svetu? Mir brez miru? Dokumentarni film <i>Med, mleko in nemir</i> avtorja Nejca Krevsa osvetli pomembne zgodovinske, družbene in politične mejnike v razvoju sodobne izraelske države od sionističnih idej, holokavsta, judovsko-arabskih vojn do izraelsko-palestinskega konflikta, mirovnih pogajanj in diplomatskih odnosov med Slovenijo in Izraelom. Krevsov dokumentarni prvenec ponuja uvid v fenomen izraelskega družbenega in kulturnega protislovja, ki ga tvorijo prišleki iz več kot 150 držav. Zgoščen etnični prostor 9-milijonskega Izraela krepí duh liberalne in sekularne misli na eni strani ter preboj verske vneme in žlahtne konservativnosti na drugi. Izrael je zrcalo sveta in zgodba o sanjah, ki se jih nikoli ni nehala sanjati. (Vir: RTV Slovenija 365) Po projekciji bo pogovor z avtorjem filma Nejcem Krevsom, vodila ga bo Valentina Plaskan.</p>	<p><u>Organizatorja:</u> Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani, Enota v Mariboru Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor</p> <p><u>Partnerja:</u> Radiotelevizija Slovenije Lutkovno gledališče Maribor, Kulturna četrt Minoriti</p> <p><u>Program je podprla:</u> Mestna občina Maribor</p>
<p>Sreda, 18. 10. 2023</p>	<p>Spletna aplikacija Zoom (povezava bo objavljena naknadno)</p>	<p>9.00–17.20</p>	<p>Vpliv religije na politiko in javno življenje na Bližnjem vzhodu, mednarodni virtualni simpozij</p> <p>Revija <i>Edinost in dialog</i> se je v drugi številki letnika 77 (2022) – in v prihajajoči prvi številki letnika 78 (2023) – dotaknila vprašanja vpliva religije na politiko in javno življenje. V tematski številki so avtorji iz različnih držav predstavili primere sobivanja politike in religije v nekaterih državah sveta in ponudili vpogled v pomembnost in pestrost problematike razmerja med religijo in politiko v sodobnem svetu. Zaradi izjemne relevantnosti tematike bodo izbrani prispevki, ki so bili ali še bodo objavljeni v reviji <i>Edinost in dialog</i>, predstavljeni tudi na mednarodnem simpoziju. Poseben poudarek bo ob tem zlasti na vplivu religije na politiko in javno življenje na Bližnjem vzhodu.</p>	<p><u>Organizatorja:</u> Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani, Enota v Mariboru, Inštitut Stanka Janežiča za dogmatično, osnovno in ekumensko teologijo ter religiologijo in dialog Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor</p> <p><u>Program sta podprli:</u> Mestna občina Maribor Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije</p>

GORNJA RADGONA

<p>Od petka, 1. 9., do sobote, 30. 9. 2023</p>	<p>Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona, Trg svobode 4</p>	<p>V času odprtosti knjižnice</p>	<p>Knjižna dediščina predvojne prekmurske neološke judovske skupnosti: molitveniki in obredne knjige ter njihovi lastniki, gostovanje dokumentarne potujoče razstave Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota</p> <p>V Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota je bil leta 2021 realiziran projekt katalogizacije 99 enot judovskih molitvenikov in obrednih knjig, ki so bile v lasti judovskih družin, živečih na območju Prekmurja do začetka druge svetovne vojne oziroma do deportacije v koncentracijska taborišča. Končni rezultat katalogizacije je bila vzpostavitev Judovske zbirke. Na razstavi je predstavljen izbor molitvenikov in obrednih knjig po različnih vsebinskih sklopih. Preko knjig, ki so neme pričevalke dediščine judovskega življenja v pomurski pokrajini, sta predstavljena tudi delovanje ter usoda njenih lastnikov in lokalne judovske skupnosti. Avtorja potujoče razstave sta Maja Kutin, sodelavka pri projektu, poznavalka hebrejščine in judovstva, in Boris Hajdinjak, direktor Centra judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor.</p>	<p><u>Organizatorja:</u> Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota</p>
---	--	--	--	--

ŠALOVCI – DOMANJŠEVCI/DOMONKOSFA

<p>Sobota, 2. 9. 2023</p>	<p>Šalovci, ob tlakovcih spomina, Šalovci 161</p>	<p>12.00–13.00</p>	<p>A Bisale Mazl – Košček sreče – Egy kis mázli, odprtje dneva judovske kulture in nastop pevcev jidiš glasbe z Dunaja</p> <p>Z dnevom judovske kulture / Jiddis Kulturális Fesztivál, ki so ga organizatorji poimenovali A Bisale Mazl ali Košček sreče / Egy kis mázli, bodo v Šalovcih in Domanjševcih obujali spomin na judovske družine, ki so nekoč živele na območju današnje Občine Šalovci. Enodnevni dogodek se bo začel ob 12. uri pred občinsko stavbo na naslovu Šalovci 161 na mestu, kjer so bila leta 2022 položena posebna spominska obeležja tlakovci spomina (tudi spotikavci ali izvirno Stolpersteine) v spomin na šalovskega judovskega fotografa Julija Gyulo Schönauerja in njegovo družino. Schönauerjevi so bili leta 1944 skupaj z večino prekmurskih Judov odpeljani v Auschwitz, od koder se niso več vrnili. Na otvoritveni</p>	<p><u>Organizatorja:</u> Madžarska samoupravna narodna skupnost Občine Šalovci / Šalovci Köszégi Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség Občina Šalovci</p> <p><u>Partnerja:</u> Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor</p>
----------------------------------	--	---------------------------	---	--

			slovesnosti bo zbrane nagovoril Boris Hajdinjak, direktor Centra judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor, za glasbeni program pa bodo poskrbeli pevci jidiš glasbe z Dunaja. Ob 16. uri se bo program nadaljeval na Domanjševski domačiji v Domanjševcih.	Zavod za turizem, šport in kulturo Šalovci
	Domanjševci/Domon kosfa, Domanjševska domačija, Domanjševci/Domon kosfa 41	16.00–24.00	<p>A Bisale Mazl – Košček sreče – Egy kis mázli, plesni nastop otrok iz vrtca Domanjševci, okrogla miza Judovsko življenje v Prekmurju z Markom Krennom, Dušanom Šarotarjem, Borisom Hajdinjakom in moderatorjem Igorjem E. Bergantom, glasbeni nastopi Klarise Jovanović z Dejanom Berdenom in Nebojšo Mitićem ter skupin Anbot in Kontrabant</p> <p>Dan judovske kulture / Jiddis Kulturális Fesztivál <i>A Bisale Mazl</i> ali <i>Košček sreče / Egy kis mázli</i>, ki se bo začel ob 12. uri v Šalovcih, se bo z bogatim kulturnim programom v popoldanskih urah nadaljeval v Domanjševcih. Uvod v popoldansko dogajanje bo zaznamovan z nagovoroma župana Občine Šalovci Iztoka Fartka in predsednika Pomurske madžarske narodne skupnosti Dušana Orbána ter s plesnim nastopom otrok iz vrtca Domanjševci. Sledila bo okrogla miza <i>Judovsko življenje v Prekmurju s priznanimi raziskovalci in poznavalci zgodovine in usode prekmurskih Judov: Markom Krennom, Dušanom Šarotarjem in Borisom Hajdinjakom</i>. Samostojni raziskovalec Mark Krenn je svoje dolgoletno proučevanje judovske skupnosti v Prekmurju leta 2015 okronal z monografijo <i>Julij Gyula Schönauer, Šalovski fotograf</i>, ob dnevu judovske kulture pa bo pripravil posebno razstavo fotografij, na kateri bodo prikazane podobe iz življenja judovskih družin v Šalovcih in okolici in ki bo tega dne na ogled javnosti. Del zgodovine Judov iz Šalovcev in Prekmurja je na podlagi temeljitih raziskav mojstrsko ubesedil tudi pisatelj Dušan Šarotar v svojih zgodovinskih pripovedih. Šarotar je za svoja dela prejel že več literarnih nagrad, nazadnje za roman <i>Zvezdna karta</i>, za katerega je letos prejel Župančičevo nagrado. Direktor Centra judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor Boris Hajdinjak, avtor številnih dokumentarnih razstav ter strokovnih, znanstvenih in poljudnoznanstvenih besedil, pa je sploh eden največjih strokovnjakov za zgodovino Judov v Sloveniji. Z gosti okrogle mize se bo pogovarjal znani televizijski novinar Igor E. Bergant. Enodnevno srečanje se bo v večernih urah zaključilo s koncertom pevke Klarise Jovanović iz Lendave, ki jo bosta spremljala pianist Dejan Berden in kitarist Nebojša Mitić, skupine Anbot pod vodstvom priznanega slovenskega glasbenika Alda Kumarja in ansambla Kontrabant pod</p>	<p><u>Organizatorja:</u> Madžarska samoupravna narodna skupnost Občine Šalovci / Šalovci Köszégi Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség Občina Šalovci</p> <p><u>Partnerja:</u> Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor Zavod za turizem, šport in kulturo Šalovci</p>

			vodstvom Béle Szomija, ki nas bodo razveseljevali z judovsko in romsko glasbo ter glasbo drugih etničnih skupnosti Prekmurja.	
--	--	--	---	--

NEGOVA

Petek, 8. 9. 2023	Grad Negova, Negova 13	11.00	Judovska pokopališča , odprtje fotografske razstave Branimirja Ritonje Branimir Ritonja je že vrsto let med najvidnejšimi mojstri sodobne slovenske fotografije. Njegov plodoviti opus sestavljajo motivno raznovrstna dela, ki jih je pred nekaj leti dopolnil s serijo fotografij judovskih pokopališč na prostranem območju od Benetk in Trsta preko Rožne Doline pri Novi Gorici, Dolge vasi pri Lendavi in Varaždina vse do Bratislave, Brna, Mikulova, Prage in Krakova. S temi fotografijami se je fotograf prvič v svoji dolgoletni umetniškofotografski karieri posvetil dokumentarnemu raziskovanju kulture judovskih pokopališč. Razstava je bila premierno predstavljena leta 2017 v Centru judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor, odtlej pa je gostovala tudi na nekaterih drugih lokacijah. V Gradu Negova bo na ogled do konca oktobra 2023.	<u>Organizatorja:</u> Zavod za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona, Grad Negova Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor
--------------------------	----------------------------------	--------------	---	--

LJUBLJANA

Torek, 12. 9. 2023	Sinagoga Ljubljana, Trubarjeva cesta 10	17.00–18.00	The Spiritual Value of Memory in the Torah , predavanje rabina Ariela Haddada v okviru dneva odprtih vrat Sinagoge Ljubljana (Zaradi omejenega števila mest je obvezna predhodna prijava z imenom in priimkom do 11. 9. 2023 na office@judovskozdruzenje.si .) Sinagoga Ljubljana se je odprla 9. novembra 2021, slovesnemu vnosu zvitka Tore je prisostvovala delegacija Konference evropskih rabinov, tokrat pa se vrata sinagoge prvič odpirajo tudi za širšo javnost. Predstavitvi prostora bo sledilo predavanje glavnega rabina za Slovenijo Ariela Haddada z naslovom <i>Duhovna vrednost spomina v Tori</i> . Kolektivni in individualni, zgodovinski in pripovedni – spomin je temelj, na katerem se kuje judovstvo. Koren ZHR v hebrejščini pomeni »spomin« in »spominjanje«, pa tudi »moškost« ... Kako spomin oplaja judovstvo in ga	<u>Organizator:</u> Judovsko združenje Slovenije – skupnost tradicionalnih Judov
---------------------------	---	--------------------	--	---

			ukoreninja na rodovitnih tleh štiritisočletne zgodovine? Predavanje bo v angleščini, prevod ne bo zagotovljen.	
Torek, 19. 9. 2023	Sinagoga Ljubljana, Trubarjeva cesta 10	17.00	<p>Obujena knjižna zapuščina predvojne slovenske judovske skupnosti v Prekmurju, predavanje Maje Kutin (Zaradi omejenega števila mest je obvezna predhodna prijava z imenom in priimkom do 18. 9. 2023 na office@judovskozdruzenje.si.)</p> <p>V predavanju bo Maja Kutin, vodilna sodelavka pri projektu katalogizacije knjižne zapuščine predvojne slovenske skupnosti v Prekmurju, predstavila zgodbe za izbranimi zakladi molitvenikov in obrednih knjig. Hebrejsko biblijo in Toro z omembami nekdanjih rabinov Murske Sobote so člani tamkajšnje judovske skupnosti uporabljali za prisego pred murskosoboškimi sodiščem, podpisi v žalnih molitvenikih za mrtve pa razkrivajo zgodbe družin, ki so vplivale na gospodarski in družbeni razvoj Prekmurja. Dragoceno zbirko hranijo v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota.</p>	<u>Organizator:</u> Judovsko združenje Slovenije – skupnost tradicionalnih Judov

GRADEC (Avstrija)

Sreda, 13. 9. 2023	Sinagoga Gradec, David-Hercog-Platz 1	18.00	<p>Koncert Yael Nachshon Levin z zasedbo in sprejem ob roš hašani – judovskem novem letu (Obisk dogodka bo mogoč izključno z vabilom organizatorja dogodka.)</p> <p>15. septembra 2023, po sončnem zahodu, bodo Judje začeli praznovati letošnjo roš hašano ali judovsko novo leto. Ob tem bodo vstopili v leto 5784. Roš hašana se po judovskem koledarju praznuje 1. in 2. tišrija (sedmi mesec judovskega koledarja), z njo pa se začne 10-dnevno obdobje do jom kipurja (dan sprave oziroma praznik sprave, kesanja in odpuščanja), v katerem naj bi se posameznik med drugim temeljito ozrl vase ter razmislil o svojih preteklih dejanjih in o tem, kakšen človek želi biti. Sprejem ob roš hašani 2023 v graški sinagogi bo popestrila izraelsko-nemška glasbenica, pevka in kantavtorica Yael Nachshon Levin s spremljajočo zasedbo.</p>	<u>Organizatorja:</u> Jüdische Gemeinde Graz Judovsko združenje Slovenije – skupnost tradicionalnih Judov
---------------------------	---	--------------	---	---

MURSKA SOBOTA

<p>Petek, 15. 9. 2023</p>	<p>Pomurski muzej Murska Sobota, Trubarjev drevored 4</p>	<p>18.00</p>	<p>Nič ne bo pozabljeno, predavanje Dušana Šarotarja</p> <p>Priznani slovenski literarni in filmski ustvarjalec ter fotograf Dušan Šarotar je avtor številnih proznih, pesniških in esejističnih knjig ter več kot dvajsetih scenarijev za dokumentarne in kratke igrane filme. Osrednja tema njegovih romanov, poezije in filmov je usoda judovske skupnosti in holokavst v Murski Soboti in širše v Prekmurju. 26. aprila 1944 so namreč nacisti in madžarski fašisti deportirali skoraj vso judovsko skupnost iz Prekmurja v koncentracijsko taborišče Auschwitz. Med peščico, ki je preživela vojno, je bil tudi Šarotarjev stari oče Franc Schwartz, »ki o tem nikoli ni govoril«. Njegova zgodba je tudi rdeča nit Šarotarjevih romanov <i>Biljard v Dobrayu</i> in <i>Zvezdna karta</i>, v ospredju pisateljevega zanimanja pa so ob tem tudi spomin, žalost, občutek in človekova duša. Dušan Šarotar bo na predavanju predstavil zgodbo in usodo prekmurskih Judov.</p>	<p><u>Organizator:</u> Pomurski muzej Murska Sobota</p>
<p>Četrtek, 21. 9. 2023</p>	<p>Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, večnamenska dvorana, Zvezna ulica 10</p>	<p>18.00</p>	<p>Življenje in delo tiskarja Izidorja Hahna, predavanje Dejana Süča in dr. Alberta Halásza</p> <p>Na predavanju bo predstavljena družinska zgodba znane murskosoboške tiskarske družine Hahn vse od naselitve v Prekmurju do holokavsta. Predavatelja bosta zgodovinar Dejan Süč in domoznanec Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota dr. Albert Halász.</p>	<p><u>Organizator:</u> Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota</p>

LENDAVA/LENDVA

Sobota, 30. 9. 2023	Sinagoga Lendava, Spodnja ulica 5	19.00	Koncert skupine Kontra-Kvartet Mariborska etno-klezmer glasbena zasedba Kontra-Kvartet je skupina, ki se aktivno in kreativno ukvarja s preigravanjem tradicionalne glasbe vzhodnoevropskih Aškenazov. Njihovi nastopi so vselej energični in pričarajo čar vzhodnoevropskih plesnih ritmov, še posebej tistih, ki jih ne slišimo tako pogosto. Kontra-Kvartet, ki je v zadnjih letih v resnici kvintet, so svojo glasbo predstavili na različnih festivalih in v sinagogah v Sloveniji, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, Črni gori, Italiji, Avstriji in Srbiji, nastopali pa so tudi na največjem festivalu klezmer glasbe v Izraelu. Člani zasedbe Kontra-Kvartet so Vesna Čobal (violina), Daniel Marinič (harmonika), Domen Marn (klarinet), Petar Marić (kitara) in Branko Smrtnik (kontrabas).	Organizatorja: Galerija-Muzej Lendava / Galéria-Múzeum Lendva Občina Lendava / Lendva Köszég
----------------------------	---	--------------	---	---

PTUJ

Ponedeljek, 4. 9. 2023	Hotel Mitra, Prešernova ulica 6	20.00	Judovska kulturna dediščina v Sloveniji, predstavitev in predavanje Mihaela Toša Mihael Toš, avtor projekta <i>Kein Kampf</i> , bo na interaktivnem zemljevidu predstavil in opisal ostanke judovske kulturne dediščine v Sloveniji.	<u>Organizatorja:</u> Agencija Tosch.TV Hotel Mitra Ptuj
Ponedeljek, 18. 9. 2023	Hotel Mitra, Prešernova ulica 6	20.00	Judovska kulturna dediščina v Sloveniji, predstavitev in predavanje Mihaela Toša Mihael Toš, avtor projekta <i>Kein Kampf</i> , bo na interaktivnem zemljevidu predstavil in opisal ostanke judovske kulturne dediščine v Sloveniji.	<u>Organizatorja:</u> Agencija Tosch.TV Hotel Mitra Ptuj

Obisk in ogled prireditev sta brezplačna. Za podrobnosti o posameznih prireditvah obiščite spletno stran www.sinagogamaribor.si.

Dogodkov v Sinagogi Ljubljana in Sinagogi Gradec (Graz) se bo mogoče udeležiti le po potrjeni predhodni prijavi oziroma z vabilom organizatorjev dogodka.

Vljudno vabljeni!

Nacionalni koordinator projekta EDJK v Sloveniji:

Organizatorji in partnerji projekta EDJK 2023 v Sloveniji:

Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor

Agencija Tosch.TV

Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor

Društvo likovnih umetnikov Maribor, Galerija DLUM

Fotoklub Maribor, Fotogalerija Stolp

Galerija-Muzej Lendava / Galéria-Múzeum Lendva

Hotel Mitra Ptuj

Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona

Judovsko združenje Slovenije – skupnost tradicionalnih Judov

Jüdische Gemeinde Graz

Kulturna četrt Židovska

Lutkovno gledališče Maribor, Kulturna četrt Minoriti

Madžarska narodna samoupravna skupnost Občine Šalovci / Šalovci Köszégi Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség

Mariborska knjižnica

Mladinski kulturni center Maribor, Galerija Media Nox

Občina Lendava / Lendva Köszég

Občina Šalovci

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Pomurski muzej Murska Sobota

Radiotelevizija Slovenije

Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani, Enota v Mariboru, Inštitut Stanka Janežiča za dogmatično, osnovno in ekumensko teologijo ter religiologijo in dialog

Umetnostna galerija Maribor

Ustanova Fundacija Sonda, GT 22

Zavod za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona, Grad Negova

Zavod za turizem, šport in kulturo Šalovci

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Mednarodni organizator in partner projekta EDJK 2023:

European Association for the Preservation and Promotion of Jewish Culture and Heritage (AEPJ)

National Library of Israel (NLI)

Posamezne prireditve so podprli:

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Mestna občina Maribor, TAM-TAM Inštitut, donatorji, družine in prijatelji

Organizatorji prireditve si pridržujemo pravico do spremembe in odpovedi programa. Obiskovalce prosimo, da spremljajo aktualne objave na spletnih straneh posameznih organizatorjev.